

Årsmelding 2022

Mars 2023

Foto: Fartein Rudjord





TITTEL

Årsmelding 2023

TEKST OG LAYOUT

Kristian Skjellum Aas

UTGIVELSE

Mars 2023

ANSVARLIG REDAKTØR

Gro Holstad

FAGLIG KVALITETSSIKRER

Naturvernforbundets sekretariat

Innhold

Forord: 2022 - et omstillingens år!	3
Folk i Forbundet	6
Til minne om Per Flatberg	6
1: Et synlig og slagkraftig Naturvernforbund	7
Nye nettsider	8
Medlemsmagasinet Natur & miljø	9
Fortsatt størst i media	9
Landsmøte 2022, Hamar	10
2: En levende og livskraftig natur	11
Naturtoppmøtet - og betydningen for Norge	12
Når naturen ikke er stor nok	12
Avdekket store arealinngrep	13
Kampen for skogen	13
Bevaring av våre fjorder	14
3: Et energieffektivt og fossilfritt samfunn	15
Vi stanset Wisting!	16
Motorvei versus natur	17
Energisparing i krisetider	18
Russland og Ukraina	18
4: Et rikere liv med lavere forbruk	19
Merkeordning avkledt	20
Fra strategi til handling påplast	20
Den største klesbyttedagen	21
Plast og gummi på lekeplassen	22
5: Styrende organer	23
Sentralstyret	23
Landsstyret	24
Kontrollkomité	26
Valgkomité	26
Etisk utvalg	26
6: Regnskap og revisjonsrapport	27

2022 – et omstillingens år!

Vi gikk fra pandemi til åpent samfunn igjen, og med Russlands invasjon av Ukraina i februar fikk vi krigen nært. Det gav et større press på kraftutbygging og ønsket om fortsatt olje- og gassutvinning. Det har påvirket vårt arbeid.

Vi gikk inn i 2022 med gode medlemstall og gode seire. Det som ble gjort under pandemien skulle forvaltes og videreutvikles. Det har vi klart i 2022: økning i antall lokallag, alle fylkeslagene har ansatte, og allianser er styrket. Denne årsmeldingen viser noe av det arbeidet vi har utrettet nasjonalt, men i tillegg er det gjort et stort arbeid av fylkes- og lokallag over hele landet. Dette omtales i deres egne årsmeldinger.

Nye nettsider, som kom i 2022, er et viktig grep for å binde sammen organisasjonen på en ny og mer profesjonell måte, og gjøre den mer synlig. Vi nådde dessverre ikke målene om fortsatt medlemsvekst i 2022, dette blir en satsning i 2023. Antallet fastgivere gikk imidlertid kraftig opp, noe som er gledelig.

Landsmøtet i mai fattet viktige strategiske beslutninger om styrking av organisasjonen, ambisjoner om medlemsvekst og viktige politiske mål som skal innfris.

En viktig seier i 2022 var stansingen av Wisting-feltet. Gjennom godt strategisk arbeid i samarbeid med fylkeslag og andre organisasjoner, klarte man å påvirke nok til at Equinor utsatte videre utbyggingsplaner.

En annen seier i 2022 var Miljødirektoratets avslag på E6-utbygging i Lågen-

deltaet. En seier som kom etter tett og godt samarbeid både med fylkeslaget i Innlandet og flere lokallag og sammen med Natur og Ungdom. Men departementet åpnet i januar 2023 for bygging likevel. Arbeidet med å sikre fortsatt vern blir viktig fremover.

I juni vedtok landsstyret at Naturvernforbundet sammen med Natur og Ungdom skulle gå til søksmål mot staten for å stoppe gruvedumping i Førdefjorden. Rettsaken starter 18. september 2023. Dette er en viktig sak som vil kunne få stor innvirkning på tilsvarende saker i hele landet, derfor trenger vi støtte fra hele organisasjonen.

I august ga generalsekretæren gjennom 10 år, Maren Esmark, stafettpinnen videre til meg. Maren etterlot en sterk og god organisasjon, som er jeg glad for å kunne lede videre. Stor takk til Maren for sitt sterke engasjement og innsats. Vår kjære Per Flatberg døde i fjor høst. Han var en bauta, brobygger og en meget klok strateg, som satte sine spor hos oss. Vi skal fortsette hans utrettelige arbeid med å sikre naturens rettsvern.

Arbeidet med å bli en bred og inkluderende organisasjon vil stå i fokus i 2023 sammen med oppfølgingen av Naturavtalen, kommune- og fylkestingsvalget og de andre politiske sakene som står på agendaen.

Takk til hele organisasjonen for arbeidet som gjøres hver dag, takk til myndigheter og øvrige samarbeidspartnere.

Gro Holstad, generalsekretær



Foto: Jenny Marie Sveen



En demokratisk medlemsorganisasjon

Naturvernforbundet ble grunnlagt i 1914 og er Norges eldste natur- og miljøvernorganisasjon. Naturvernforbundet er en demokratisk medlemsorganisasjon med over 36 000 medlemmer og over 100 lokallag i hele landet. Medlemmene og lokallagene er grunnpilarene i organisasjonen, og styrer organisasjonen gjennom fylkeslagene og de sentrale styrende organene landsmøtet og landsstyret.

I vår organisasjonsfamilie inngår også ungdomsorganisasjonen Natur og Ungdom, samt barneorganisasjonen Miljøagentene.

Naturvernforbundet skal fram mot 2030 jobbe for å bli en bred folkebevegelse for natur og klima. For å ha legitimitet i debattene om natur og miljø er det avgjørende at vi er mange og at medlemsmassen og våre aktive speiler befolkningen.

Folk i forbundet

Høsten 2022 gikk Maren Esmark av som generalsekretær i Naturvernforbundet. Med 10 år i stillingen er hun den som har sittet nest lengst i denne jobben noensinne, kun slått av vår første generalsekretær Magne Midttun.

Gjennom Marens tid som generalsekretær har Naturvernforbundet nær doblet medlemsmassen. Det var 26 flere aktive lokallag da hun sluttet enn da hun begynte. Overføringene til lokal- og fylkeslag har blitt mer enn tidoblet i perioden.

Som generalsekretær var Maren Esmark alltid til stede. Hun reiste over hele landet, møtte tillitsvalgte, utfordret politikere, demonstrerte, ledet møter og var ofte å se i mediene. Hun har slukket branner, nedbemannet, bygget opp og utviklet. Det har krevd tid og krefter, men likevel var hun alltid blid

og energisk.

På spørsmål om hva hun tenker om Naturvernforbundets rolle fremover, svarer hun:

- Jeg håper at Naturvernforbundet blir den brede organisasjonen der det er helt naturlig å bli medlem for folk som er opptatt av natur og klima. Jeg håper at vi blir en bred folkebevegelse.



Foto: Sahar Azari

Til minne om Per Flatberg

Naturvernforbundets æresmedlem Per Flatberg gikk bort 11. november 2022, 85 år gammel.

Flatberg var Naturvernforbundets andre generalsekretær. Han har nedlagt en enorm innsats i frivillig arbeid gjennom flere tiår.

Per har vært en bauta i natur- og vassdragsvernet, men også en gledesspreder, inspirator og ideal i sin skikkelighet, grundighet og respektfulle omgang med andre. Han ble også tildelt Kongens fortjenstmedalje i gull for sin utrettelige kamp for norsk natur, spesielt vassdragsnaturen.



Foto: Nicolas Rodriguez

Kapittel 1

Et synlig og slagkraftig Naturvernforbund

I 2022 har Naturvernforbundet satset på å rekruttere nye faste givere, for å øke inntektene til forbundet i en tid der alt blir dyrere. Nye nettsider har kommet på plass, og disse gir oss nye muligheter til interaksjon med både medlemmer, givere og samfunnet forøvrig.



Foto: Fartein Rudjord

I 2022 hadde Naturvernforbundet en stor satsning på rekruttering av flere faste givere. Målet var å få flere frie midler som skal støtte opp organisasjonen i mange år fremover. I løpet av året ble et stort antall av medlemmene spurt om de også ønsket å bli fast giver. Det ga gode resultater og vi hadde en økning på antall faste givere på 92 prosent og en økning i inntekter på 93 prosent. I 2023 vil det jobbes videre med fastgivere, men ikke som stor satsning. Det vil også jobbes mye med å følge opp alle de nye som har kommet inn. Når det gjelder medlemsrekruttering fikk

vi en svak nedgang i antall medlemmer i 2022. Flere tiltak for å holde på de som allerede er medlemmer ble iverksatt i løpet av året, og det er grunn til å tro at nedgangen ville ha vært større uten disse tiltakene. Derimot så vi en positiv utvikling på betalende medlemmer som hadde en økning på 1000 stykk fra 2021. For 2023 planlegges det å styrke innsatsen for verving av nye medlemmer. Vi ansetter en ny digital rådgiver som vil få verving i digitale kanaler som en viktig del av sitt ansvarsområde. Tiltakene for å holde på de som allerede har meldt seg inn videreføres.

Medlemstall

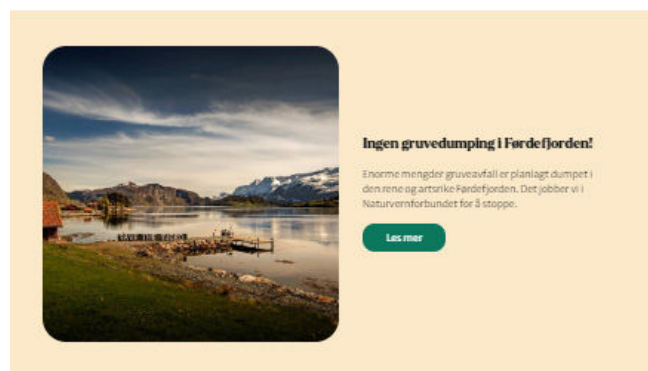
2022: 35 649
2021: 36 081
2020: 34 915
2019: 31 128
2018: 25 204
2017: 24 347
2016: 23 108

Faste givere

2022: 2717
2021: 1405
2020: 1380
2019: 1315
2018: 1210
2017: 1230
2016: 1068

Tall for medlemmer og fastgivere per 31.12 i angitt år.

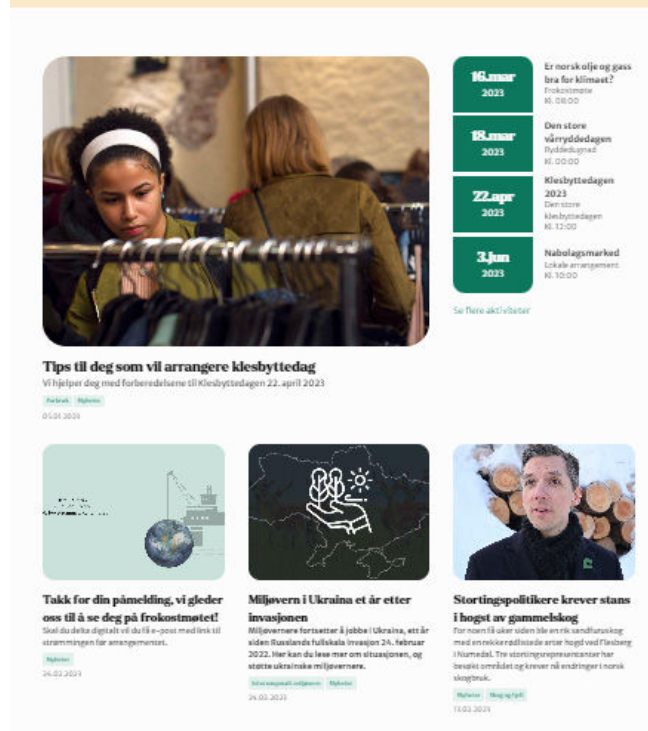
Nye nettsider



Naturvernforbundets nye nettsider ble publisert 23. november 2022. Design og utvikling er gjort av selskapet Dekode, og prosessen har fra Naturvernforbundet sin side vært ledet av nettredaktør Lise Helset Eide.

Sidene er basert på publiseringsverktøyet WordPress. De har nye og oppdaterte muligheter sammenlignet med våre gamle nettsider, og forenklete redigeringsfunksjoner som vil gjøre det betydelig enklere å holde sidene oppdatert.

Lokal- og fylkeslag har hver sin side, som de selv oppdaterer. Aktivitetskalender, nyhetsseksjon og arkiv er på plass, sammen med fyldige temaartikler om sakene vi arbeider med, og aktivitetsrettede sider om hvordan medlemmer og andre interesserte kan bidra i kampen for natur og miljø. Nettsidene vil utvikles og bygges ut kontinuerlig gjennom kommende år.



Medlemsmagasinet Natur & miljø

I 2022 ble det utgitt to utgaver av medlemsmagasinet Natur & miljø. Disse har alltid en fyldig temaseksjon, og i år var det sirkulærøkonomi som var tema for magasin 1. I magasin 2 tok redaksjonen for seg det manglende vernet som selv vernet norsk natur har: dispensasjoner og tillatelser til utbygginger og inngrep gjør at også vernet norsk natur trues.

Natur & miljø er medlem av Fagpressen, som gjennomfører opplagskontroll. I 2022 hadde magasinet et godkjent opplag på 28 837.

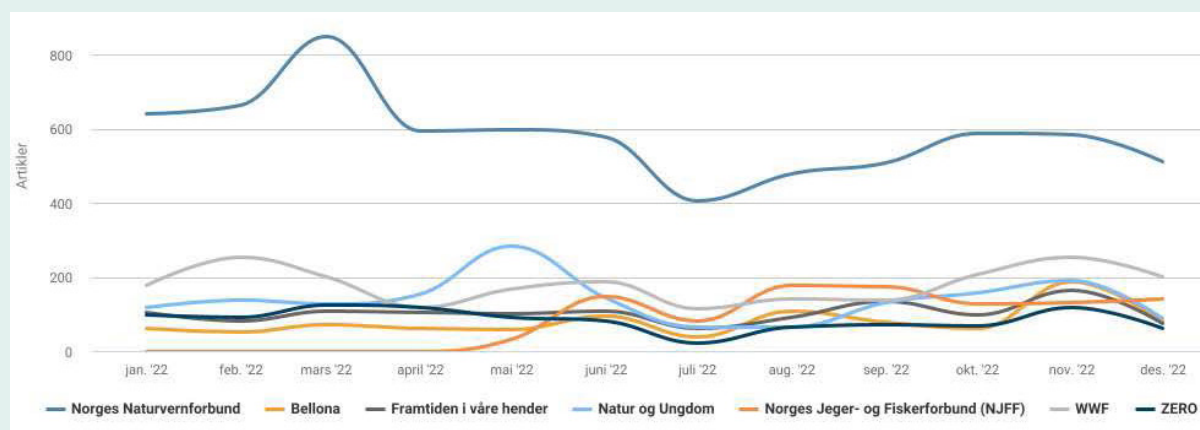
Redaktør er Kristian Skjellum Aas, ellers består redaksjonen av Tor B. Christensen, Lise Helset Eide og Rikke Agerup.



Fortsatt størst i media

I alle år vi har gjort disse målingene, basert på presseklipp fra Retriever, har Naturvernforbundet vært den mest omtalte miljøorganisasjonen. 2022 var ikke noe unntak, vi lå jevnt over alle andre organisasjoner hele året i antall presseoppslag.

Mye av dette skyldes at Naturvernforbundet har en sterk lokal forankring. Mange av våre presseklipp er fra lokal- og regionalmedia, som er blant mediekanalene med høyest troverdighet og påvirkning.



Landsmøte 2022, Hamar



Foto: Jenny Marie Sveen

Naturvernforbundet hadde landsmøte på Hamar 22.-24. april 2022. Landsmøtet er organisasjonens høyeste organ, og er stedet der delegater fra alle forbundets lag kommer sammen for å utmeisle politikken for de neste to årene, velge ledelse og arbeidsprogram og utveksle erfaringer. Cirka 200 personer deltok på møtet.

En evaluering gjennomført etter landsmøtet viste at de fleste delegatene var godt fornøyde med møtet. Spesielt ble det gitt god tilbakemelding til infor-

masjonen og sakspapirene, landsmøtets tekniske løsninger og ordstyrernes ledelse av møtet.

Landsmøtet legges ofte til et sted der man kan lære mer om en større sak som Naturvernforbundet arbeider med. Denne gangen ble det gjennomført en ekskursjon til Lågendeltaet ved Lillehammer, der det planlegges bygd en firefelts motorvei midt gjennom et vernet elvedelta. Dette er en av flere saker som vil prege Naturvernforbundets arbeid også i 2023.

103
aktive
lokallag

Naturvernforbundet hadde 103 aktive lokallag i 2023 – dette er historisk høyt antall! Det er jobbet strategisk med bistand til fylkeslag i arbeidet med å opprette nye lokallag og hjelpe lokallag

15
fylkeslag

som har hatt lav aktivitet tilbake til et høyere aktivitetsnivå. Det historisk høye antallet på aktive lokallag er et resultat av godt samarbeid mellom sekretariatet og fylkeslagene

Kapittel 2

En levende og livskraftig natur

Å ta vare på naturen er grunnsteinen i Naturvernforbundets arbeid. Det var her vi startet, og truslene mot naturen er fortsatt store. I 2022 har vi spesielt arbeidet med vern av naturen under vann, samt for å få vernet større andeler av norsk naturskog. FNs naturtoppmøte i desember kom frem til en avtale som vil ha betydning hvis den følges opp.



Foto: Kristian S. Aas

Vassdragsvernet går som en blå tråd gjennom hele vår organisasjons historie. I 2022 kom igjen våre vernede vassdrag under press. Naturvernforbundet allierte seg med en rekke andre organisasjoner som ønsker å ta vare på vår unike elvenatur, og fikk heldigvis gjennomslag for at Energikommisjonen, som var nedsatt av regjeringen Støre, ikke skulle vurdere utbygging av vernede vassdrag som et tiltak for å skaffe mer strøm.

Truslene mot våre vernede vassdrag er imidlertid fortsatt store. Vassdragsvernet beskytter kun mot utbygginger til energi-

formål, og er ikke et vern mot andre inngrep. Alternative, fornybare strømkilder som vindkraft medfører også store naturinngrep. Derfor er energisparing det aller viktigste tiltaket vi kan gjøre for å redde naturen fra kraftutbygginger.

I 2022 arrangerte Naturvernforbundet sammen med andre organisasjoner vassdragstreff i Verdal, for å kjempe for å bevare Verdalselva og det rike elvedeltaet Ørin der den møter Trondheimsfjorden. Flomforebygging var også ett av hovedtemaene under treffet: hvordan kan det gjøres uten å forringe naturverdiene vesentlig?

Naturtoppmøtet – og betydningen for Norge

I desember ble FNs naturtoppmøte arrangert i Montreal i Canada. Nær sagt alle verdens land kom sammen for å bli enige om en avtale for å berge verdens naturmangfold.

Før toppmøtet ble mer enn 100 land enige om at 30 prosent av verdens arealer bør vernes mot inngrep, for å sikre naturmangfoldet. Dette ble holdt frem som en potensiell kjempeseier for naturvernet.

- Norge er med i denne høyambisjonskoalisjonen. Dette er et kjempegjennombrudd for sterkere vern av naturen, uavhengig av forhandlings-

resultatet i Montreal, sa leder Truls Gulowsen i Naturvernforbundet.

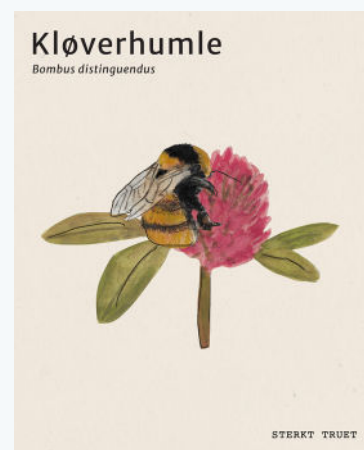
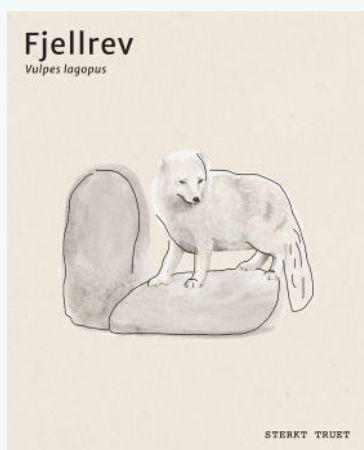
Møtet endte med en avtale der målet om 30 prosent vern ble fastslått.

Naturvernforbundet arbeider nå sammen med mange organisasjoner i Forum for utvikling og miljø for at Norge, og de andre landene som stiller seg bak avtalen, omsetter avtalen i sterkere naturvern. En god start vil være å la naturen få forrang i flere konkrete saker, for eksempel der hytte- og veibygging spiser natur, gruveumping stjeler fjorder eller tråling tømmer havet.

Når naturen ikke er stor nok

Naturvernforbundets aksjon i sosiale medier under naturtoppmøtet fokuserte på arter som sliter, og som vil tjene på at naturen gis den plassen den trenger. Det vil gi bedre levekår for mange truede arter, mer robuste økosystemer, og dermed en større

trygghet for at sammenhengene i naturen fortsatt vil bestå. Til glede for både mennesker, dyr og andre arter. Alle som lever på jorda er avhengige av en fungerende natur. Gir vi naturen mer plass, kan vi hjelpe 9 av 10 truede arter i Norge.



Avdekket store arealinngrep

Arealtap og arealendringer er den største trusselen for biologisk mangfold og hovedtrussel mot 90 prosent av våre truede arter. Arealtap og -endringer er også den største trusselsfaktoren mot rødlistede naturtyper. Likevel er det liten kunnskap og data om arealbruk i Norge. Naturvernforbundet publiserte derfor i 2022 en rapport som gir oversikt over arealbruken på land i Norge.

Skogbruket er i en egen størrelsesorden når det gjelder arealbruk (48 421 km²). Skognæringa bruker over ti ganger så mye plass som bygninger med eieendommer (2732 km²) og veier med veikanter (1522 km²) til sammen. Jordbruk tar også opp mye plass (11 214 km²).

Når det gjelder energi, er det vannkraften som har størst arealbehov, mens vindkraft tar mindre fysisk plass. Vannkraft har påvirket mer enn 90 ganger så stort areal som vindkraft når det gjelder direkte inngrep (omtrent 1 233 km² tidligere landarealer lagt under vann på grunn av vannkraft versus 14 km² fysiske inngrep fra vindkraft). Ser vi på endret natur (totalt areal av vannmagasiner på 5 930 km² versus planområder for vindkraft på 549 km²), er også vannkraften klart størst. Likevel er veksten i arealbruk knyttet til vindkraftutbygging bekymringsfull, særlig fordi det har blitt bygd mye vindkraft i inngrepsfri natur.

Trapper opp kampen for skogen

I oktober møttes skogelskere fra hele Norge til skogtreff i Kongsberg. Steedet var ikke tilfeldig valgt. Bare noen kilometer unna ligger et av de mest omstridte skogområdene i hele landet, Follsjå i Notodden.

Ved Follsjå er det oppdaget et helt skoglandskap med en sjelden og svært særegne skogtype som huser et helt spesielt mangfold med arter man ikke finner i andre skogtyper. Her er det registrert hele 115 rødlistearter. Mange av dem er sterkt og kritisk truede. Det er også funnet en bille man trodde var utdødd i Norge. Samtidig fortsetter flatehogsten i disse unike skogene. Hvis hogstene fortsetter, vil et helt skoglandskap med internasjonale naturverdier være fragmentert innen ti år.

I november 2022 avdekket NRK at ingen har blitt dømt for ulovlig hogst etter skogloven siden 2005, selv om det beviselig har funnet sted mange ulovlige hogster. Saken ble fulgt opp med flere reportasjer fra kanalen, og Naturvernforbundet fulgte opp med en underskriftskampanje som har fått over 15 000 signaturer.

Foto: Tor B. Christensen



Bevaring av våre fjorder

Naturvernforbundet har i 2022 arbeidet iherdig for å hindre dumping av gruveavfall i Førdefjorden og Repparfjorden, samt for å forbedre miljøet i våre fjorder. Flere av våre flotteste fjorder er sterkt påvirket av blant annet oppdrettsvirksomhet.

Sommeren 2022 ble det bestemt at Naturvernforbundet, sammen med Natur og Ungdom, går til sak mot Staten for å hindre dumping av gruveavfall i Førdefjorden. Vi startet en innsamlingskampanje til fjordsøksmålet høsten 2022. Den 18. september 2023 kommer saken opp for Oslo tingrett.

Håpet er at saken skal sette en stopper også for avfallsdumping i Repparfjorden i Finnmark. Her har prosjektet støtt på finansielle utfordringer, men planene ligger der fortsatt. Norge er ett av kun to land i verden som fortsatt gir tillatelse til nye gruveprosjekter med dumping av avfall til hav.

Naturvernforbundet har arbeidet mot

dumping av gruveavfall i Førdefjorden helt siden planene ble kjent. Arrangementer, kampanjer og aksjoner, i stor grad drevet frem av lokale krefter, har sørget for at prosjektet har blitt kontroversielt og at investorer har trukket seg. Oppdrettsanlegg på land har også blitt en kampsak. Utdeling av gratis konsesjoner har ført til en boom i planer for etablering av slike anlegg, men naturødeleggelsene er store.

- Det gjøres akkurat nå monstrøse strandsoneinngrep for å plassere lakseoppdrett på land flere steder langs kysten. Å gi oppdrettsnæringa gratis landkonsesjoner bærer helt galt av sted, sier leder Truls Gulowsen.

Kapittel 3

Et energieffektivt og fossilfritt samfunn

Klimaendringene er her. Tross advarsler i mer enn 50 år fortsetter utslippene å øke. Vi ser tydelige endringer i klimaet på jorda, som skyldes utslipp som vi skaper. Skal vi unngå de verste utfallene, og at klimakrisa skal bli den aller største trusselen mot både natur og samfunn, må utslippene reduseres raskt de nærmeste årene.



Foto: Arne Nævra, montasje: Rikke Agerup

Det fokuseres mye på at løsningene på klimakrisen kan gi utfordringer for naturen. Men heldigvis er det oftest slik at de løsningene som er bra for å få kuttet klimagassutslipp, også er bra for å ta vare på natur.

Oljefeltet Wisting i Barentshavet er et prima eksempel. Utslippene fra oljen på dette feltet alene tilsvarer hele Norges klimagassutslipp i fire år, 100 millioner biler i ett år eller 50 kullkraftverk årlig.

Equinors planer var å sette feltet i drift i 2028 og deretter produsere olje i minst 30 år – åtte år etter at verden må ha nullut-

slipp.

Samtidig ligger feltet i de mest sårbare delene av Barentshavet. Det er planlagt midt i sjøfuglenes hjem.

10. november 2022 ble det klart at Equinor ikke vil gå videre med Wisting-utbyggingen nå. En bred allianse av organisasjoner, med Naturvernforbundet som en av spydspissene, nådde frem med sitt budskap om at en utbygging ville være risikabelt for både klima, miljø og økonomi.

Vi forventer at de nærmeste årene vil vise at slike utbygginger er totalt uakseptable på veien mot et fossilfritt samfunn.

Vi stanset Wisting!



Illustrasjoner: Rikke Agerrup





Motorvei versus natur

Før valget i 2021 startet Naturvernforbundet en kampanje for å bremse den uhemmede utbyggingen av motorveier i Norge. Kampanjen ble fulgt opp gjennom 2022, og mest oppmersomhet fikk utbyggingen av E6 gjennom Lågendeltaet ved Lillehammer. Naturvernforbundets landsmøte i 2022 hadde en ekskursjon til Lågendeltaet

Lågendeltaet er vernet som naturreservat. Det er Norges strengeste vern, og det er blant annet ferdselsforbud i deler av området. Likevel planlegges det en firefelts motorvei gjennom de nordlige delene av området, som skal komme i tillegg til dagens vei som allerede forringer de sørlige delene.

Miljødirektoratet satte foten ned for utbyggingen i slutten av 2022. Vilklårene for å gi dispensasjon var ikke til stede. Prosjektet er ulønnsomt, og det finnes alternativer. Dermed mener direktoratet at vernet må gå foran veien.

Deres vedtak var endelig, men helt i starten av 2023 bestemte Regjeringen seg for å oppheve vernet for deler av naturreservatet. Dette har kun blitt gjort en håndfull ganger før, blant annet i forbindelse med utbygging av

samme vei lenger sør: Åkersvika ved Hamar.

Naturvernforbundet vil fortsette presset for å stanse veien med uforminsket kraft i 2023.

Ellers jobber Naturvernforbundet for å revidere kravene til ny vei. Motorveien med fartsgrense 110 km/t tar enormt mye mer plass enn oppgradering av dagens vei til en mer nøktern standard, og det kommer positive signaler fra politiske myndigheter når det gjelder en revisjon av disse kravene..

I april 2022 kom rapporten "Behov for en grønnere veipolitikk", som beskriver 23 strekninger der Naturvernforbundet vil skrinlegge eller revidere gjeldende planer for utbygging av motorvei. Våre planer vil spare 20 000–25 000 dekar areal og 210–225 milliarder kroner i utbyggingskostnader sammenlignet med full motorveiutbygging.

Det arbeides også med å etablere et nettverk av aktivister som vil arbeide mot motorveiutbygging i hele Norge. Vi vil begrense veksten i biltrafikken og redusere energiforbruket og naturavtrykket til transportsektoren. Arbeidet fortsetter i 2023.

Energisparing i krisetider

Regjeringens ordning for strømstøtte til husholdninger vil koste godt over 40 milliarder kroner i 2023. Dette er 100 ganger mer enn det som brukes på å



Foto: erierika/Istockphoto.com

støtte tiltak for å spare strøm.

- Med tilsvarende sum til etterisolering, vinduer og varmepumper, ville vi ha spart strøm og folk hadde fått lavere strømregninger for all fremtid, sa Truls Gulowsen, leder i Naturvernforbundet, da forslaget til statsbudsjett for 2023 ble lagt fram.

Naturvernforbundet har full forståelse for at strømkrisen gir behov for akutte tiltak. Samtidig bør en større del av midlene gå til mer langsiktige tiltak for å bremse energibehovet. Det vil spare både klima og natur på sikt, gjøre oss mindre avhengige av fossil energi, og bidra til den omstillingen til et fornybar-samfunn som vi vet må komme.

Russland og Ukraina

Naturvernforbundet har i en årrekke hatt samarbeid med miljøorganisasjoner i både Russland og Ukraina. Arbeidet i Russland har blitt stadig vanskeligere gjennom Putins presidentperiode, da det sivile samfunnet i Russland har blitt ilagt stadig flere absurde restriksjoner for sin aktivitet. Samarbeidet ble enda vanskeligere med invasjonen av Ukraina i februar 2022, men tross dette har vi klart å videreføre et visst samarbeid.

Det har alltid vært vanskelig å være natur- og miljøverner i Russland, men aldri verre enn nå.

Naturvernforbundet har gjennom året hatt støttekampanjer til inntekt for våre samarbeidspartnere i både Russland og Ukraina. Vi forsøker etter beste evne å hjelpe de som forsøker å

holde liv i de delene av sivilt samfunn som ennå ikke er tvunget i kne.

I tillegg til enorme menneskelige lidelser, gir Russlands krig også store miljøskader. Siden starten av Russlands fullskala invasjon har miljøvernorganisasjoner og ukrainske myndigheter overvåket krigens påvirkning på miljøet. Vår samarbeidsorganisasjon Ecoaction har utarbeidet et interaktivt kart over miljøskader fordelt på region og type miljøskade.

Ecoaction jobber for at Ukraina gjenbygges på en bærekraftig måte, under og etter krigen. Ecoaction og andre ukrainske organisasjoner krever forbud mot import av russisk olje og gass, og en raskere, grønn og rettferdig omstilling i Europa og over hele verden.

Kapittel 4

Et rikere liv med lavere forbruk

Forbruker vi mindre, trenger vi ikke å produsere så mye. Da sparer vi råvarer, og vi sparer natur som forbrukes for å produsere disse råvarene. Og vi sparer energi, både til fremstilling, transport og etterbehandling. I tillegg blir det mindre avfall. Naturvernforbundet vil gå fra strategi til handling når det gjelder å begrense vårt forbruk.



Foto: ronstik/Istockphoto.com

Det største arbeidet for å redusere miljøpåvirkningen fra våre klær og tekstiler har startet. EU har vedtatt en strategi for dette, og under Arendalsuka i 2022 la Naturvernforbundet fram rapporten "Slutten på fast fashion" sammen med Framtiden i våre hender. Den gir anbefalinger til hvordan en norsk produsentansvarsordning for tekstiler bør se ut.

Begge organisasjonene har fått plass i arbeidsgruppa som er nedsatt av Regjeringen, og som skal utrede en slik ordning. EU-kommisjonen har varslet at krav om produsentansvar for tekstiler vil komme

i 2023. Arbeidsgruppa skal ta utgangspunkt i EUs krav på området. De er også bedt om å få oversikt over produkter som settes på markedet årlig, hvor mye som går til ombruk, gjenbruk og eksport, samt usolgte tekstiler og hvordan disse behandles i dag.

– Dette er spennende, og det er bra at miljøbevegelsen er tatt med i denne arbeidsgruppen, sammen med representanter for næringen og avfallsbransjen. En godt innrettet produsentansvarsordning kan ta oss i riktig retning, sier leder Truls Gulowsen i Naturvernforbundet.

Merkeordning avkledt

I juni slo Forbrukertilsynet fast at norske Norrøna brøt loven da de markedsførte sin t-skjorte som særlig miljøvennlig, basert på HIGG MSI – en av de største internasjonale sertifiseringsordningene for tekstiler internasjonalt. Tilsynet advarte også klesgiganten H&M Group mot å bruke samme typen markedsføring. Etter avgjørelsen pauset SAC sin egen miljømerkeordning HIGG MSI internasjonalt som følge av den norske dommen. Dette er et stort gjennombrudd i kampen mot grønnvasking i tekstilbransjen.

- Vi er veldig fornøyde med at SAC velger å lytte til dommen fra Norge, og ser det som et stort gjennombrudd i arbeidet med å få slutt på grønnvasking i tekstilbransjen. Vi jobber målrettet med dette, og at vi kan få til store endringer internasjonalt, viser at vi er på rett vei. For den gjennomsnittlige forbrukeren vil jungelen av merker være stadig vanskeligere å navigere i. Derfor er det helt avgjørende at man som forbruker kan stole på de sertifiseringsordningene som finnes, sier Truls Gulowsen, leder i Naturvernforbundet.

Fra strategi til handling på plast

I februar 2022 kom rapporten "Fra strategi til handling", som Naturvernforbundet var med å lage. Den var en oppfølging av Norges første nasjonale plaststrategi, som var en god start. Regjeringens strategi manglet imidlertid ambisjonsnivå, og inneholdt ikke tilstrekkelige konkrete tiltak. Rapporten skisserer hvordan staten kan sørge for at alle aktører i Norge kan samarbeide effektivt for å skape en sirkulær plastøkonomi. Da må vi begrense unødvendig bruk av plast, gjøre bærekraftige alternativer lønnsomme, stanse utslipp av plast og ta større ansvar for å finne løsninger internasjonalt. Rapporten er laget i samarbeid med WWF og Framtiden i våre hender. Det er flere bidragsytere som har vært involvert, særlig Hold Norge Rent og Miljøstiftelsen Zero har bidratt inn med gode



Foto: Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane

innspill i rapporten.

Støttespillere til rapporten er SKIFT Næringslivets klimaledere, Norsirk, Infinitum, Samfunnsbedriftene Avfall og Ressurs, Bergans, Stormberg, Jernia, Hold Norge Rent, Miljøstiftelsen Zero og Loop. Alle støttespillerne ber politisk ledelse om å gå fra strategi til handling.

Den største klesbyttedagen

Naturvernforbundet har i flere år arrangert "Den store klesbyttedagen". Pandemien satte en brems på arrangementet, men i 2022 var byttedagen tilbake for fullt!

I forhold til 2018/19 ble presseoppmerksomheten nesten doblet, og 140 ulike arrangører hadde klesbyttearrangementer i 2022. Samarbeidet med Grønt Flagg og Norges Husflidslag trakk flere aktører med i arrangementet, og sørget for at det ble arrangert tilbud som reparasjonsverksted på flere byttedager. Det gjør at Den store klesbyttedagen 2022 er den største klesbyttedagen Naturvernforbundet har arrangert. Gjenbruk av klær sikrer at man kan fornye garderoben uten å kjøpe flere nyproduserte klær, noe som reduserer miljøbelastningen ved produksjon og

etterbeholdning av tekstiler. Klesbytting reduserer samtidig avfallsmengden, som er en kjempeutfordring å få kontroll over.

Fikk frisket opp garderoben gratis: - Smart opplegg



Foto: Tor-Arne Dunderholen



Foto: Lars Kufaas

Plast og gummi på lekeplassen

Naturvernforbundet er bekymret for økt bruk av kunstige plastmaterialer på idrettsbaner og som fallunderlag på lekeplasser, i lokalmiljø, på skoler og i barnehager. Det er et stort problem med lekkasje av mikroplast til naturen ved bruk og slitasje. I tillegg inneholder dekkene tungmetaller og miljøgifter. Ingen kjenner i dag langtidsvirkningene av at våre barn og unge bruker

så mye tid på et materiale som ofte er laget av syntetiske materialer med høyt giftinnhold.

Etter at Naturvernforbundet fokuserte på dette, har postene om dette problemet vært blant de mest populære vi har på sosiale medier. NRK tok opp saken i oktober 2022, og Naturvernforbundet tar nå til orde for et forbud mot slike underlag.



Foto: Janne Gillgren

Kapittel 5

Styrende organer

Naturvernforbundet er en demokratisk organisasjon. Medlemmene velger delegater til landsmøtet, som holdes annethvert år og meisler ut hovedlinjene i forbundets politikk. Mellom landsmøtene er landsstyret det høyeste organet. Sentralstyret er det utøvende organet, som følger opp organisasjonen tettere fra dag til dag.



Foto: Jenny Marie Sveen

Sentralstyret etter landsmøtet 22. - 24. april 2022 har bestått av:

Leder: Truls Gulowsen
Nestleder: Pernille Bonnevie Hansen
Nestleder: Randi Storhaug
Styremedlem: Kjell Magne Derås
Styremedlem: Katharina Karlsen Hessen
Styremedlem: Lasse Eriksen Bjørn
1. varamedlem: Ingebjørg Marie Thorkildsen
2. varamedlem: Hilde Marie Gaebpie Danielsen
3. varamedlem: Øyvind Johnsen
4. varamedlem: Gaute Rolv Dahl
Natur og Ungdom: Gina Gylver
Vara, Natur og Ungdom: Kaja Marie Nyland

Sentralstyret før landsmøtet 22. - 24. april 2022:

Leder: Truls Gulowsen
Nestleder: Pernille Bonnevie Hansen
Nestleder: Synnøve Kvamme
Styremedlem: Øyvind Johnsen
Styremedlem: Kari Merete Andersen
Styremedlem: Kjell Magne Derås
1. varamedlem: Ingebjørg Marie Thorkildsen
2. varamedlem: Nasir Ahmed
3. varamedlem: Nyonga Rugumayo Amundsen
4. varamedlem: Gaute Rolv Dahl
Natur og Ungdom: Gina Gylver
Vara, Natur og Ungdom: Kaja Marie Nyland

Landsstyret

Frem til landsmøtet 22. - 24. april 2022:

Agder: Rune Sævre, vara Yvonne Kerlefsen
Buskerud: Anne Foss, vara Martin Lindal
Finnmark: Annie Henriksen, vara Leif Gøran Wasskog
Hedmark: Thomas Cottis, vara Stephan Viehmann
Hordaland: Knut Espelid, vara Tone Salomonsen
Møre og Romsdal: Japke Stobbe, vara Øystein Solevåg
Nordland: Dag Johansen, vara June Grønseth
Oppland: Heidi Kristoffersen, vara Kjetil Bjørklund
Oslo og Akershus: Gert-Fredrik Malt, vara Karin Irene Olsen
Rogaland: Randi Storhaug, vara Kjetil Lønne Nilsen
Sogn og Fjordane: Anne-Line Thingnes Førstund, vara Jon Anders Stavang
Telemark: Saskia Wanders, vara Torfinn Sanden
Troms: Anne-Lise Mortensen, vara Per Inge Guneriussen
Trøndelag: Magne Vågsland, vara Ellen Andersson
Vestfold: Ann Norderhaug, vara Espen Backe
Østfold: Håkon Borch, vara Alice Snorraddottir
Natur og Ungdom: Gina Gylver, vara Kaja Marie Nyland
Natur og Ungdom: Morten Hansen, vara Gytis Blaževičius
Miljøagentene: Signe Lindbråten, vara Sina Øversveen
Regnskogfondet:
Ansatte: Ingegjerd Meyer, vara Magnus Storvoll Strømseth

Landsstyret etter landsmøtet 22. - 24. april 2022:

Agder: Rune Sævre, vara Yvonne Kerlefsen
Buskerud: Anne Foss, vara Martin Lindal
Finnmark: Leif Gøran Wasskog, vara Annie Henriksen
Hordaland: Knut Espelid, vara Tone Salomonsen
Innlandet: Thomas Cottis, vara Kjetil Bjørklund
Møre og Romsdal: Japke Stobbe, vara Louise Thoresen
Nordland: Dag Johansen, vara Kaja Langvik-Hansen
Oslo og Akershus: Espen Ulvin, vara Karin Irene Olsen
Rogaland: Wenche Skorge, vara Hugh Clarke
Sogn og Fjordane: Anne-Line Thingnes Førstund, vara Jon Anders Stavang
Telemark: Saskia Wanders, vara Torfinn Sanden
Troms: Jon-Arne Jørstad (til 18.7.2022), Berit J. Ballari (fra 18.7.2022). Vara Berit J. Ballari (til 18.7.2022), Anne-Lise Mortensen (fra 18.7.2022).
Trøndelag: Magne Vågsland, vara Alette Sandvik
Vestfold: Ann Norderhaug, vara Espen Backe
Østfold: Håkon Borch, vara Ragnar Johnsen
Natur og Ungdom: Gina Gylver, vara Kaja Marie Nyland
Natur og Ungdom: Morten Hansen, vara Gytis Blaževičius
Miljøagentene: Signe Lindbråten, vara Sina Øversveen
Regnskogfondet:
Ansatte: Ingegjerd Meyer, vara Jørgen Næss Karlsen

Landsstyrerepresentant fra Troms, Jon-Arne Jørstad, gikk bort 18. juli 2022. Det ble publisert et minneord på Naturvernforbundets nettsider.

"Jon Arne var engasjert i miljøraken både lokalt i Tromsø, i Nordområdene, nasjonalt og internasjonalt. Han gjorde seg bemerket ved sitt store og genuine engasjement for natur, klima, Sapmi og solidaritet med de svakeste i samfunnet. Hans brennende miljøengasjement og fine evne til å være til stede på mange arenaer i miljøkampen gjorde at Jon Arne var respektert og høyt verdsatt i organisasjonslivet", het det blant annet i minneordet.

Kontrollkomité

Frem til landsmøtet 22. - 24. april:

Leder: Kåre Olerud, Oppland
Medlemmer: Hans Jan Bjerkely, Østfold og Sigrid Ryeng Alnes, Oslo og Akershus

Etter landsmøtet 22. - 24. april:

Leder: Kåre Olerud, Innlandet
Medlemmer: Sigrid Ryeng Alnes, Oslo og Akershus og Gert-Fredrik Malt, Oslo og Akershus

Valgkomité

Frem til landsmøtet 22. - 24. april:

Leder: Jon Anders Stavang, Sogn og Fjordane

Medlem: Anna Birkeland Olerud, Oslo og Akershus

Medlem: Aslak Heika Hætta Bjørn, Oslo og Akershus

1. varamedlem: Ingerid Angell-Petersen, Trøndelag

2. varamedlem: Annie Henriksen, Finnmark

3. varamedlem: Olav Nicolay Larsson Aga, Hordaland

Etter landsmøtet 22. - 24. april:

Leder: Jon Anders Stavang, Sogn og Fjordane

Medlem: Aslak Heika Hætta Bjørn, Oslo og Akershus

Medlem: Anne Grete Frøset, Trøndelag

1. varamedlem: Annie Henriksen, Finnmark

2. varamedlem: Olav Nicolay Larsson Aga, Hordaland

Etisk utvalg

I tråd med vedtektene og de etiske retningslinjene har Naturvernforbundet et etisk utvalg.

Etisk utvalg med virkeperiode 23. november 2020 til første landsstyremøte etter landsmøtet i 2022 besto av: Randi Alsos (leder), Bernt Bull, Tone Skau Jonassen, Solveig Skaugvoll Foss og Steinar Nygaard.

Etisk utvalg med virkeperiode fra 12. juni 2022 til første landsstyremøte etter landsmøte 2024 består av: Tone Skau Jonassen (leder), Randi Alsos, Bernt Bull og Magnus Storvoll Strømseth.

Kapittel 6

Regnskap og revisjonsrapport

Her, og på de påfølgende sidene, finner du aktivitetsregnskap, balanse, noter, årsberetning og revisorberetning for Naturvernforbundet i 2022.



Foto: KaVass/Flickr.com



Aktivitetsregnskap 2022- Norges Naturvernforbund

Anskaffede midler	Note	2022	2021
Medlemsinntekter	2	8 826 047	8 564 698
Tilskudd	3	45 966 571	39 103 868
Offentlige tilskudd		34 573 014	31 890 546
Andre tilskudd		11 393 557	7 213 322
Innsamlede midler, gaver mv	4,7	6 490 581	4 833 851
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	10	2 267 439	2 215 805
Finans- og investeringsinntekter	11	205 828	21 006
Andre inntekter		88 711	121 931
Sum anskaffede midler		63 845 178	54 861 159
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler	7	4 769 848	3 465 274
Kostnader til innsamling		758 451	738 929
Kostnader til medlemsadministrasjon		2 563 204	1 746 594
Kostnader til arbeid med tilskudd og generell markedsføring		1 169 161	640 529
Kostnader til anskaffelse av andre midler		279 032	339 222
Kostnader til organisasjonens formål	7	59 046 509	51 543 171
Tilskudd og bevilgninger til oppfyllelse av organisasjonens formål		24 773 527	22 599 607
Kontingentoverføringer fylkes- og lokallag	10	4 987 105	4 915 310
Tilskudd til nasjonale samarbeidspartnere, samt fylkes- og lokallag	10	4 964 524	4 513 273
Internasjonalt arbeid, overføringer til samarbeidspartnere		14 821 898	13 171 024
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet		34 272 981	28 943 564
Klima, forbruk, energi, forurensning, naturmangfold inkl. internasjonalt	10	19 924 098	18 148 063
Kampanje- og organisasjonsarbeid		11 177 100	9 155 798
Kommunikasjon		3 171 783	1 639 703
Administrasjons- og styrekostnader	7	4 234 769	5 389 389
Sum forbrukte midler	1,5,6	68 051 126	60 397 834
Aktivitetsresultat		-4 205 949	-5 536 675
Disponeringer av formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		33 511	43 180
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			
Annen formålskapital		-4 239 460	-5 579 855
Sum disponering formålskapital	8	-4 205 949	-5 536 675



Balanse 2022 - Norges Naturvernforbund

Eiendeler	Note	31.12. 2022	31.12. 2021
Anleggsmidler			
Inventar, maskiner, IT etc.	6	147 715	300 623
Langsiktige fordringer			
Sum anleggsmidler		147 715	300 623
Immaterielle Eiendeler			
Nye nettsider	6	2 079 515	84 605
Sum Immaterielle Eiendeler		2 079 515	84 605
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	10	4 161 726	2 082 752
Andre kortsiktige fordringer		1 660 990	1 231 343
Sum fordringer		5 822 716	3 314 095
Bankinnskudd, kontanter og lignede	9	19 967 528	35 022 609
Sum omløpsmidler		25 790 244	38 336 705
Sum eiendeler		28 017 475	38 721 934
Formålskapital og gjeld	Note		
Formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	8	468 205	434 694
Fri formålskapital	8	8 830 168	13 069 628
Sum formålskapital	8	9 298 373	13 504 322
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	10	1 893 204	2 046 473
Skyldig offentlig avgifter		1 549 023	1 800 652
Tilskuddsgjeld		4 865 957	11 896 911
Annen kortsiktig gjeld		10 410 918	9 473 577
Sum kortsiktig gjeld		18 719 102	25 217 613
Sum Formålskapital og gjeld		28 017 475	38 721 934

Oslo den 21. mars 2023

I styret for Norges Naturvernforbund



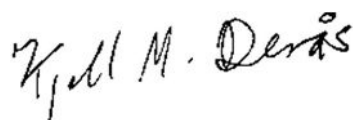
Truls Gulowsen
Leder



Pernille Hansen
Nestleder



Randi Storhaug
Nestleder



Kjell M Derås
Styremedlem



Katharina Karlsen Hessen
Styremedlem



Lasse Eriksen Bjørn
Styremedlem



Gina Gylver
Styremedlem Natur og Ungdom



Gro Holstad
Generalsekretær

Noter til årsregnskap 2022

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med God Regnskapsskikk (F) for Ideelle Organisasjoner (standarden) og små foretak, og består av følgende:

- ✓ Aktivitetsregnskap
- ✓ Balanse
- ✓ Noter

Årsregnskapet, som er utarbeidet av foreningens styre og ledelse, må leses i sammenheng med styrets beretning og revisjonsberetningen som til sammen utgjør det totale årsregnskap.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Andre omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Bankinnskudd, kontanter o.l

Bankinnskudd, kontanter og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse

Anleggsmidler/Langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er en eiendel som mangler fysisk substans. For Naturvernforbundet er det nettsider som inngår i balansen for immaterielle eiendeler.

Utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta er bokført til transaksjonskurs. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kursen på balansedagen. Urealisert valutatap og realisert valutagevinst og -tap blir bokført som finansinntekter eller finanskostnader.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap.

Skatt

Norges Naturvernforbund er ikke ansett skattepliktig for sin virksomhet, jfr. skattelovens § 2-32.

Inntekt

Medlemsinntekter inntektsføres for det året de gjelder.

Tilskudd inntektsføres i den periode de er bevilget til. Ubenyttet tilskudd med tilbakebetalingsvilkår oppføres som kortsiktig gjeld ved årets slutt. Andre tilskudd som ikke fullt ut er anvendt i regnskapsperioden inngår i formålskapital med eksterne bindinger.

Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet.

Avtaler/samarbeidsavtaler inntektsføres for det året de gjelder.

Pensjonskostnad

Naturvernforbundet har plikt til å tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Naturvernforbundets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Naturvernforbundet har både innskuddsordning og ytelsesordning for sine ansatte. Ytelsesordningen ble lukket 31.12.2014 og ansatte født før 1958 valgte å stå i den ytelsesbaserte ordningen i KLP, er nå flyttet til Storebrand. Øvrige ansatte har en innskuddsbasert pensjonsordning via DNB og med 7 % innskudd, hvorav de ansatte betaler 2 %. Ordningen regnskapsføres som en innskuddsbasert pensjonsordning, som i praksis innebærer kostnadsføring av betalt premie.

Fordeling av kostnader

Kostnader er i størst mulig grad direkte henført til den aktiviteten de hører til. I 2022 er felleskostnader som eks. husleie, IKT og lønn og personalkostnader fordelt på en rimelig og konsistent måte på de ulike aktivitetene.

Ved fordeling av kostnader er tid pr aktivitet, arealbruk og/eller andel personal benyttet som fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkel oppdateres årlig eller ved store endringer i fordeling.

Ikke fordelbare felleskostnader inngår i administrasjonskostnader.

Note 1 – Kostnader etter art

Driftskostnader	2022	2021
Vareforbruk	789 258	614 640
Lønnskostnader med mer	25 620 973	24 229 818
Av/nedskrivning driftsmidler	163 147	207 750
Annen driftskostnad	41 448 094	35 232 635
Sum driftskostnader ex finanskostnader	68 021 472	60 284 843
Finanskostnader	29 614	112 990
Sum driftskostnader	68 051 086	60 397 833

Note 2 – Antall medlemmer per 31.12.2022

Medlemskategori	2022	2021	2020	2 019
Æresmedlemmer	7	6	7	7
Livstidsmedlemmer	158	163	169	170
Hovedmedlemmer	19 363	19 979	19 172	16 229
Studentmedlemmer	529	565	593	680
Rabattert medlemskap	2 228	2 142	2 109	2 019
Familiemedlemskap	4 104	4 058	3 920	3 703
Rabatter familiemedlemskap	389	415	445	406
Husstandsmedlemmer	6 218	6 099	5 903	5 633
Husstand Miljøagent	2 653	2 654	2 597	2 281
<i>Totalt familiemedlemmer*</i>	<i>8 871</i>	<i>8 753</i>	<i>8 500</i>	<i>7 914</i>
Antall	35 649	36 081	34 915	31 128
Endring fra foregående år	- 432	1 166	3 787	5 924
Faste givere (Naturvenn)	2717	1405	1 380	1 315

Betalt medlemskap etter Klima- og Miljødepartementets søknadskrav

	2022*	2021	2020	2019
Livstidsmedlemmer	158	163	169	171
Hovedmedlemmer	17 059	16 263	16 202	13 566
Studentmedlemmer	404	381	455	467
Rabattert medlemskap	2 040	1 984	1 927	1 815
Familiemedlemskap	3 781	3 735	3 552	3 326
Rabatter familiemedlemskap	347	389	398	364
Husstandsmedlemmer	8 063	7 954	7 646	6 954
Antall	31 852	30 869	30 349	26 663

*2022 er søknadsåret, mens grunnlagstallene er for 2021.

Medlemsåret går fra 1.10 til 30.9. Kontingenten blir avkrevd 1.10 for påfølgende år. Antall medlemmer pr. 31.12.2022 er basert på alle medlemmer innmeldt pr. 31.12.2022 uavhengig om betalt eller ikke. Søknaden til Klima – og Miljødepartementets er meget spesifikk på hvordan man beregner medlemmer og tallet er derfor noe lavere siden kriteriene er forskjellig fra årsberetningen pr. 31.12.2022.

Note 3 – Tilskudd og inntekter 2022

Offentlige midler	2022	2021
NORAD	8 773 454	8 242 687
Klima og miljødepartementet, grunnstøtte	7 265 003	7 650 000
Lotteri og Stiftelsestilsynet (Tippeoverskudd)	3 826 320	-
Stiftelsen Atlas-Alliansen	3 473 149	4 141 865
Klima og miljødepartementet	2 900 000	2 900 000
Senter mot Marin Forsøpling	2 500 000	-
Lotteri og stiftelsestilsynet (momskompensasjon)	2 332 996	2 264 355
Statens strålevern	2 218 128	2 250 000
Klima og miljødirektoratet	2 010 000	4 874 500
Kommunal og mod. departementet	100 000	
Norsk Dekommisjonering	100 000	
Verdal Kommune	7 500	
Andre		197 000
Sum offentlige midler	35 506 550	32 520 407
Overført til påfølgende år	933 536	629 861
	34 573 014	31 890 546

Andre tilskudd	2022	2 021
Rockefeller Philanthropy Advisors	4 968 050	2 106 394
Sparebankstiftelsen DnB	4 912 248	3 323 794
European Commission	4 457 683	3 252 591
Haldor Viriks Legat	610 473	90 750
Topten Hacks	535 351	921 795
Handelens Miljøfond	450 000	-
LS Europe Logos SRL (PEW)	419 632	289 790
Alcoa Foundation	336 331	700 642
Enchant	308 143	121 636
Norsk Botanisk Forening	286 000	-
Jernbanealliansen	270 000	270 000
SRN Bidrag	190 000	190 000
Tides Foundation	68 665	-
EK Oenergy	38 251	-
Sabima	36 551	5 000
Værdalsbruket	15 000	-
Forum for Natur og Friluftsliv Trøndelag	5 000	-
Operasjon Dagsverk	-	1 269 391
Norsk Nuklær dekomisjonering		248 000
Jørlu		100 000
NINA		30 000
Andre		177 561
Sum andre tilskudd	17 907 378	13 097 344
Overført til påfølgende år	6 513 821	5 884 021
	11 393 557	7 213 323

Note 4 - Spesifikasjon av innsamlede midler

Gavekategori	2022	2021
Faste givere	2 892 674	2 066 414
DM kampanjer, testamentariske gaver, enkeltgaver	3 597 907	2 767 437
Sum gaver og innsamlinger	6 490 581	4 833 851

Kontantprinsippet legges til grunn for inntektsføringen.

Note 5 - Personalkostnader, ytelser til ledelsen, revisor mv

Lønnskostnader mv	2022	2021
Lønn, feriepenger mv.	20 506 863	19 383 900
Arbeidsgiveravgift	3 108 991	3 041 207
Pensjonskostnader og sluttvederlag O/U fond	1 682 535	1 697 324
Annen godtgjørelse	322 583	107 387
Sum	25 620 972	24 229 818

	2022	2021
Antall årsverk	35,2	35,7

Det er ikke stilt garantier eller ytt lån til ledende personell eller styremedlemmer. Styrets leder har mottatt honorar for sitt arbeid. Styrets nestledere er lønnet i 20 % stilling frem til landsmøte og 20% på Pernille Hansen og 40% på Randi Storhaug etter landsmøte. Øvrige styremedlemmer har ikke mottatt honorar for sine verv.

Ytelser til leder, nestleder og generalsekretær	Leder	Nestleder	Generalsekretær
Lønn	761 333	362 970	911 126
Pensjonsutgifter	39 927	16 858	54 784
Annen godtgjørelse (trekkpliktig)	20 079	19 732	11 509
Sum	821 340	399 599	977 420

Kostnadsført revisjon og regnskapsbistand ekskl. merverdiavgift	2022	2021
Revisjon	255 060	180 500
Attestasjon	202 000	207 500
Annen bistand		8 600
Sum revisjon og regnskapsbistand	457 060	396 600

Tjenestepensjon gjennom DnB Liv og KLP og sluttvederlag O/U fond	2022	2021
Brutto innbetalt til DnB og KLP	1 815 819	1 939 415
Refusjoner fra andre og fylkeslag	-145 550	-218 570
Sluttvederlag og O/U fond	410 636	371 535
Egenandeler ansatte	-398 370	-395 056
Pensjonskostnad	1 682 535	1 697 324

Pensjonspremiefond	2022	2021
Pensjonspremiefondets saldo per 31.12.	185 801	1 099 356

Note 6 – Anleggsmidler, avskrivninger

	Immaterielle eiendeler (Nye nettsider)	Inventar	IT/program	Sum
Bokført verdi per 01.01	-	191 809	193 420	385 229
Tilgang i året	2 079 515	0	-84 605	
Årets avskrivninger	-	-58 860	-94 049	-152 909
Bokført verdi 31.12.	2 079 515	132 949	14 766	2 227 230

Immaterielle eiendeler er relatert til nye nettsider som vil avskrives lineært over 5 år fra 2023.

Negativ tilgang i løpet av året på IT/program er relatert til nye nettsider som etter dialog med revisor skal føres som Immateriell eiendel

Note 7 – Sentrale nøkkeltall

	2022	2021	2020	2019	2018
Formålsprosent	87 %	85 %	87 %	86 %	84 %
Innsamlingsprosent	88 %	85 %	89 %	85 %	74 %
Administrasjonsprosent	6 %	9 %	7 %	8 %	9 %

Innsamlingsprosenten er beregnet iht. retningslinjer gitt av Innsamlingskontrollen i Norge for beregning av andel innsamlede midler som benyttes til formålet. Innsamlingsprosenten er på 88 % i 2022.

Nedgang i administrasjonsprosent er relatert til høyere andel av kostnader ført direkte på prosjekter i 2022 enn i 2021 og derav lavere beløp som går til fordeling mellom kostnadssentrene som gir en lavere kostnad på administrasjon.

Note 8 - Formålskapital, disponering av aktivitetsresultatet

	Formålskapital med eksterne bindinger	Fri formålskapital	Sum formålskapital
Formålskapital pr 01.01.	434 694	13 069 628	13 504 322
Årets resultat	33 511 -	4 239 460 -	4 205 949
Formålskapital pr 31.12	468 205	8 830 168	9 298 373

	IB 1.1.	Endring	UB 31.12
Formålskapital med eksterne bindinger			
Samarbeidsrådet for Naturvernsaker (SRN) *)	100 981	-47 500	53 481
Jernbanealliansen	233 713	81 011	314 724
Norsk Nuklær Dekommisjonering	100 000	0	100 000
SUM formålskapital med eksterne bindinger	434 694	33 511	468 205
- netto endring fra aktivitetsresultatet		33 511	

I 2022 ble det besluttet at nivået på fri formålskapital ikke skal under kostnad av 3 måneders drift. Beløpet tilsvarer i 2022 ca 8 mill kr.

Note 9 – Bundne bankmidler

	Saldo 31.12.2022
Skattetrekkskonto	747 782

Note 10 Nærstående parter

Etter regnskapsloven skal det opplyses om transaksjoner med nærstående parter. For Naturvernforbundet er Friends of the Earth, alle Naturvernforbundets fylkes- og lokallag, Natur og Ungdom og Miljøagentene med lokallag nærstående parter.

Naturvernforbundet innkrever medlemskontingent for fylkes- og lokallagene og utbetaler den samlede kontingenten til fylkeslaget. Naturvernforbundet og fylkeslagene har også samarbeid på prosjektnivå hvor inntekter og utgifter fordeles etter inngåtte avtaler.

Naturvernforbundet er medlem i den internasjonale naturvernorganisasjonen – Friends of the Earth.

Naturvernforbundet tilbyr og leverer nå økonomitjenester til flere av fylkes- og lokallagene. Per 1. januar 2023 leverer Naturvernforbundet slik tjenester til fylkeslagene i Hordaland, Trøndelag, Østfold, Vestfold, Buskerud, Sogn og Fjordane, Nordland, Finnmark, Innlandet og lokallagene i Bærum og Fredrikstad og Hvaler, i tillegg til noen spesifikke prosjekter. Naturvernforbundet kjører også lønn/pensjon for noen fylkeslag.

Fylkeslaget i Trøndelag dekker en andel av lønnsmidlene til regionsekretæren i Trøndelag. Landsstyret gjorde i 2020 vedtak om at fylkeslagene i Nord-Norge ikke lenger skal være med å dekke andel av personalkostnadene for regionsekretæren i Nord-Norge.

Naturvernforbundet utbetaler aktivitetstilskudd til lokal- og fylkeslagene basert på søknad. Aktivitetstilskuddet bevilges over enkeltprosjekter eller direkte fra Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet utbetaler tilskudd til Natur og Ungdom og Miljøagentene.

	Kundefordringer		Leverandørgjeld	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Fylkes- og lokallag	240 013	326 372	337 776	874 183
Natur og Ungdom	36 150	0	350 000	0
Miljøagentene	76 677	70 460	0	7 000
Friends of the Earth/Int	20 401	0	0	0
Sum	373 241	396 832	687 776	881 183

	Fylkes- og lokallag	Natur og Ungdom	Miljøagentene	Friends of the Earth/Int
Inntekter				
Tilskudd fra Trøndelag	200 000			
Økonomiservice	296 667			
Andel husleie			246 948	
Kostnader				
Aktivitetstilskudd	2 503 911	6 000		
Medlemskontingent/Kontingent	4 987 104		114 250	
Momskompensasjon	1 483 261			
Driftsstøtte	675 000	350 000	100 000	
Tilskudd prosjekter		723 000	80 000	

Viderefakturerings av kostnader knyttet til porto, fellesutgifter, medlemssystem er ikke inkludert i oversikten.

Note 11 Finansposter

Renteinntekt fra bank	43 477
Annen finansinntekt	1 607
Agio gevinst	160 744
Finansinntekter	205 828
Annen rentekostnad	42
Purregebyr leverandør	12 926
Agio tap	16 688
Finanskostnader	29 656
Netto Finansposter	176 172

Note 12 Videre drift

Vi vurderer den økonomiske situasjonen til Naturvernforbundet som god slik at Naturvernforbundet har inntekter og likviditet til å opprettholde driften som normalt. Det er fortsatt usikkerhet rundt prosjektene Naturvernforbundet er involvert i i Russland og Ukraina. Dette skaper usikkerhet rundt videre drift av prosjektene og overføring av midler til partnere. Naturvernforbundet vil til enhver tid følge gjeldene lover og regler og har godt samarbeid med vår hovedbank forbindelse, DnB, som

holder oss oppdatert. Hvor lenge restriksjoner vil fortsette og hva som blir situasjonen for partnere i Russland og Ukraina videre er på dagens tidspunkt ikke mulig å si, men vi har dialog med både donor og samarbeidspartnere videre.

I 2022 ble det besluttet Landsstyret at Naturvernforbundet, sammen med Natur og Ungdom, vil saksøke staten for saksbehandlingsfeil i forbindelse med tillatelse gitt for gruvedrift med dumping av gruveavfall i Førdefjorden. Budsjettert totalkostnad for søksmålet er lagt opp til 3 mill kr, hvorav advokatkostnadene til søksmålet er begrenset oppad til 2,1 millioner kroner (eks mva), i tillegg er det risikoen for å måtte dekke motpartens saksomkostninger om Naturvernforbundet og Natur og Ungdom ikke får medhold i saken. Beløpet for potensielle saksomkostninger for motparten er vanskelig å beregne, men anslått til ca 1 million kroner. Gruvesøksmålet er planlagt fullfinansiert med gaver og donasjoner og skal i utgangspunktet ikke finansieres av formålskapitalen. Per utgangen av 2022 var kostnadene til søksmålet 1,639 mill kr, hvorav 1,5 mill kr er advokatkostnader, mens innsamlet beløp var på 307.000 kr. Resultatet for gruvesøksmålet ble dekket av formålskapitalen i 2022. Dersom innsamlet beløp ikke dekker totalkostnadene er det inngått avtale mellom Naturvernforbundet og Natur og ungdom om en fordeling av kostnadene med en 80/20 fordeling.

I 2022 ble det besluttet at nivået på formålskapitalen ikke skal under ett nivå som tilsvarer 3 måneders drift, som i 2022 tilsvarer 8 millioner kr.

Det vil bli gjort løpende vurderinger av inntektssituasjonen og forutsetningen kan raskt endre seg dersom statlig støtte, prosjektinntekter, medlemsinntekter eller gaveinntekter plutselig faller helt eller delvis bort. I så fall vil det bli iverksatt tiltak for å sikre forbundets drift.

Årsberetning 2022

Virksomhetens art og lokalisering

Norges Naturvernforbund er en landsdekkende medlemsorganisasjon med det formål: *å arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.*

Landsmøte, landsstyre og sentralstyre er organisasjonens besluttende organer, og i 2022 ble det gjennomført landsmøte på Hamar.

Ny ledelse ble valgt bestående av Truls Gulowsen som leder og Pernille Hansen og Randi Storhaug som nestledere.

Landsstyret vedtok nytt arbeidsprogram for perioden 2022 – 2024. Arbeidsprogrammet er omfattende, og det har vært nødvendig med sterke prioriteringer i oppfølgingen av arbeidsprogrammet. Dette er forankret i styrende organer.

Maren Esmark gikk i august 2022 av som Generalsekretær etter to perioder, 10 år, i stillingen. Gro Holstad begynte sitt 5 år lange årsmål 1. august.

Landsstyret har hatt 7 møter i 2022, herav 2 ekstraordinære og tilsvarende har sentralstyret hatt 7 møter og ett treff.

Sekretariatet er lokalisert i Mariboes gate 8 i Oslo. I hele 2022 har det blitt inngått avtale med alle ansatte som gir mulighet for inntil 2 dager hjemmekontor i uken. Dette er en ny arbeidsmåte som har kommet i forbindelse med pandemien og avtalen med de ansatte vil bli vurdert i 2023.

Organisasjonens sekretariat hadde pr 31.12.2022 38 ansatte på hel- eller deltid, til sammen 33,6 årsverk, herav inkludert tre regionansatte. I tillegg er leder honorert tilsvarende en fulltidsstilling og to nestledere honoreres tilsvarende 20% stilling på Pernille Hansen og 40% på Randi Storhaug. Til sammen lønner og honorerer da sekretariatet 41 ansatte og 35,2 årsverk. Pr 31.12.2022 var det 7 ansatte som hadde midlertidig stilling. Medarbeiderne som var og er engasjert i midlertidige stillinger arbeider på tidsavgrensede vikariater eller prosjekter.

Frivillig arbeid utgjør hovedtyngden av organisasjonens aktivitet i fylker og kommuner over hele landet. Tillitsvalgte, aktive medlemmer og andre bidrar i tillegg vesentlig for å sikre og forsterke det faglige og organisatoriske nivået i organisasjonen. Samlet representerer Naturvernforbundet et omfattende faglig nettverk som sikrer stor innsikt i natur, klima- og miljøspørsmål. Virksomheten omfatter medlemsrettet arbeid, miljøpolitisk påvirkningsarbeid overfor sentrale og lokale myndigheter, storting, næringsliv m.f. Naturvernforbundet er en sentral høringsinstans og uttalte seg om en rekke viktige miljø- og naturvernsaker overfor kommunal, regional og nasjonal forvaltning, samt overfor Regjeringen og Stortinget i 2022 og i noen tilfeller EU.

Naturvernforbundet har aktive lokallag og fylkeslag i alle fylker, med høyt aktivitetsnivå. 2022 har vært preget av redefinering av aktivitet etter koronapandemien, som lagene i stor grad har løst godt. Vi har 15 fylkeslag, og etter godt og målrettet arbeid er det opprettet flere nye lokallag, og for 2022 endte vi med 103 aktive lokallag inkludert studentlag, som er historisk høyt!

Naturvernforbundet hadde 35 649 medlemmer per 31.12.2022, en nedgang på 432 medlemmer eller 1,2 % fra året før. I tillegg var det registrert 2 717 faste givere, en økning på 1 312 fra 2021. Fastgiverinntektene økte fra 2,066 mill. kroner til 2,893 mill. kroner. Gjennomsnittlig giverinntekt var i 2022 på 1 064 kroner mot 1 471 kroner i 2021. Innsamlingsprosenten i 2022 var på 88 %, en økning fra 85 % i 2021.

Ordningen med driftsstøtte til ansettelse av fylkessekretærressurs i fylkeslag, som ble innført i 2021 er videreført i 2022. Det er totalt sju fylkeslag som mottok støtte til fylkessekretærressurs i 2022. I tillegg ble det utbetalt reise- og møtestøtte til to fylkeslag. Sekretariatet leverer økonomitjenester til flere lokal- og fylkeslag.

Rapporten etter en omfattende organisasjonskartlegging i 2021 ble fulgt opp med en arbeidsgruppe satt ned av landsstyret. Denne arbeidsgruppen leverte en rapport om Naturvernforbundet 2030 sammen med forslag til vedtak til landsmøtet. Landsmøtet vedtok overordnede strategiske mål frem mot 2030. Som landsstyret fulgte opp med konkretiserende mål for landsmøteperioden 2022-2024.

Naturvernforbundets landsstyre opprettet etter landsmøtet 2022 6 fagutvalg i Naturvernforbundet (energiutvalg, fisk- og oppdrettsutvalg, gruveutvalg, jordbruksutvalg, skogutvalg og vassdragvernutvalg). I tillegg har landsstyret opprettet et nytt klimautvalg og satt ned samepolitisk råd i tråd med vedtaket fra Landsmøtet. Tillitsvalgte, medlemmer og ansatte sitter dessuten i en rekke forskjellige verv i organisasjonsstyrer, faglige utvalg og diverse råd på vegne av Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet har flere langsiktig internasjonale samarbeidsprosjekter innen ressursforvaltning, klima, miljøundervisning og organisasjonsbygging lokale miljøgrupper i Russland, Ukraina, Kirgisistan, Mosambik og Togo. Prosjektene er finansiert med tilskudd fra Klima- og Miljødepartementet, Direktoratet for Strålevern og Atomsikkerhet og EU. Prosjektet til støtte for ungdom i lokalsamfunn rammet av oljesøl i Nigerdelta med finansiering fra Operasjon Dagsverk i 2017 ble avsluttet i 2022 og ubrukte midler returnert til donor.

Naturvernforbundet er medlem av det internasjonale miljønettverket Friends of the Earth (FoE) og har i 2022 deltatt på årsmøte og flere arbeidsgrupper i Friends of the Earth Europe.

Naturvernforbundet ga i 2022 ut to eksemplarer av medlemsbladet Natur & Miljø. Bladet har ett godkjent opplag på 28 837 eksemplarer i 2021/22, opp fra 22 785 eksemplarer i 2018/19. Av disse er 333 betalende abonnenter. Blad nummer 1 og 2- 2022 ble i gjennomsnitt distribuert til 27 897 abonnenter.

Redegjørelse for Aktivitetsregnskapet

Budsjettet for 2022 la opp til en satsing og bruk av formålskapitalen innenfor områder med rekruttering av fastgivere, medlemsvekst, nytt økonomisystem og fortsatt organisasjonsutvikling. Budsjettet for 2022 var på -3,6 mill kr som skulle dekkes av formålskapitalen. I 2022 ble det besluttet at Operasjon Dagsverk prosjektet som ble fryst i 2021 skulle avsluttes og midler returneres til donor. Den manglende støtten fra Lotteri og Stiftelsestilsynet vedrørende Norsk Tipping støtte i 2021 ble avsluttet uten at Naturvernforbundet fikk medhold i klagen på avslaget, vi fikk heller ikke noe ekstra tildeling i 2022 tildelingen av midler, men vi mottok støtte fra Norsk Tipping sitt overskudd i 2022.

I 2022 ble det besluttet Landsstyret at Naturvernforbundet, sammen med Natur og Ungdom, vil saksøke staten for saksbehandlingsfeil i forbindelse med tillatelse gitt for gruvedrift med dumping av gruveavfall i Førdefjorden. Budsjettert totalkostnad for

søksmålet er lagt opp til 3 mill kr, hvorav advokatkostnadene til søksmålet er begrenset oppad til 2,1 millioner kroner (eks mva), i tillegg er det risikoen for å måtte dekke motpartens saksomkostninger om Naturvernforbundet og Natur og Ungdom ikke får medhold i saken. Beløpet for potensielle saksomkostninger for motparten er vanskelig å beregne, men anslått til ca 1 million kroner. Gruvesøksmålet er planlagt fullfinansiert med gaver og donasjoner og skal i utgangspunktet ikke finansieres av formålskapitalen. Per utgangen av 2022 var kostnadene til søksmålet 1,639 mill kr, hvorav 1,5 mill kr er advokatkostnader, mens innsamlet beløp var på 307.000 kr. Resultatet for gruvesøksmålet ble dekket av formålskapitalen i 2022. Dersom innsamlet beløp ikke dekker totalkostnadene er det inngått avtale mellom Naturvernforbundet og Natur og ungdom om en fordeling av kostnadene med en 80/20 fordeling.

Aktivitetsregnskapet for 2022 viser et negativt aktivitetsresultat på 4,206 mill. kroner. Det er en forbedring av resultatet for 2021 da aktivitetsregnskapet endte på minus 5,536 mill. kroner. Det er flere faktorer som spiller inn i utviklingen, blant annet Norsk Tipping midlene som vi ikke mottok i 2021, samt kostnader ved fjordsøksmålet som kom i 2022.

Sum anskaffede midler var i 2022 samlet på 63,845 millioner kroner en økning på 8,984 mill. kroner fra 2021, hvorav Norsk Tipping støtten utgjorde 3,826 mill kroner.

Tilskudd (driftsstøtten) fra Miljøverndepartementet var den største enkeltkilden til driftsinntekter, og utgjorde i 2022 7,265 mill. kroner, en reduksjon på 0,385 mill. kroner fra 2021.

NORAD var den største enkeltkilden til prosjektinntekter på i alt 8,773 mill. kroner, en økning på 0,530 mill. kr fra 2021. Innsamlede midler og medlemsinntekter utgjorde til sammen 15,3 mill. kroner, en økning på 1,918 mill. kroner fra 2021. Offentlige tilskudd utgjorde 54 % av de samlede inntektene, en nedgang på 4 prosentpoeng fra 2021. Det er en uttalt strategi at avhengigheten av offentlige tilskudd bør reduseres.

Sum forbrukte midler var på til sammen 68,051 mill. kroner, en økning på 7,654 mill. kroner sammenlignet med 2021. Av dette utgjorde kostnader til organisasjonens formål 59,046 mill kroner, mot 51,543 mill. kroner i 2021. Formålsprosenten for 2022 er på 87% en økning på 2 prosentpoeng fra 2021.

Tilskudd til internasjonalt arbeid gjelder i stor grad overføringer til prosjektpartnere i land i Øst-Europa og Afrika. Prosjektene i utlandet drives med midler i hovedsak bevilget av Norad, Utenriksdepartementet, Klima og miljødepartementet og Strålevernet. Det ble i 2022 overført totalt 14,821 mill kroner til partnere i utlandet i 2022, mot 13,171 mill kroner i 2021.

Det ble i alt overført 11,022 mill. kroner til lokal- og fylkeslag, Miljøagentene og Natur og Ungdom i 2022. Det er en økning på 0,646 mill. kroner fra 2021 og skyldes økt overføring av driftstøtte. Tildelingen til Natur og Ungdom ble redusert med 100.000 i 2022, mot den økte støtten gitt ekstraordinært i 2021. Medlemskontingenten til fylkes- og lokallagene var på i alt 4,987 mill. kroner.

På aktiviteter som oppfyller formålet ble det i 2022 i alt brukt 34,272 mill. kroner. Det er en økning mot hva som ble brukt i 2021 på 5,239 mill kroner.

Kostnader ved administrasjon og styrende organer viser nedgang fra 2021. Administrasjonsprosenten var i 2022 på 6%, en reduksjon på 3 prosentpoeng fra 2021. Likviditeten har vært god gjennom hele 2022. Overskuddslikviditet er plassert i norske banker som vanlig rentebærende innskudd og høyrentekonto.

Formålskapital

Ved utgangen av 2022 har vi en total formålskapital på 9,298 mill. kroner. Det er en reduksjon på 4,206 mill. kroner fra 2021. Av dette utgjør fri formålskapital 8,830 mill. kroner, en reduksjon på 4,239 mill. kroner fra 2021. Det ble i 2022 besluttet i styrende organer at nivået på fri formålskapital ikke skal under kostnader for 3 måneders drift, per 2022 er dette beløpet 8 mill. kroner. Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner utgjør 0,468 mill. kroner, en økning på 0,033 mill. kroner fra 2021.

I årsregnskapet for 2022 er fortsatt drift lagt til grunn og styret bekrefter at forutsetning er tilstede.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet i Naturvernforbundet i 2022 var på 2,89% av total arbeidstid. Det er en økning på 0,98 prosentpoeng mot 2021 hvor sykefraværet var på 1,91 %. Det egenmeldte sykefraværet utgjorde 2,83 % og langtidsfraværet (mer enn 16 dager) var på 0,06 %. Det var ingen personskader eller ulykker blant ansatte i 2022. Arbeidsmiljøutvalget har i 2022 hatt sju møter, med stort fokus på tilbakekomsten til kontoret og hjemmekontor ordning. Det er også satt ned en egen kontorgruppe som skal jobbe med tiltak for å forbedre arbeidshverdagen. Naturvernforbundet inngikk i 2022 ny avtale om leie av lokalene i Mariboes gate 8, sammen med de andre organisasjonene i bygget. Den nye avtalen varer frem til juni 2028 og det legges ikke opp til store endringer i lokalene. 1 times trimmetime for de ansatte har blitt opprettholdt og det har blitt gjennomført ansattsamlinger både ute og inne.

En lønnsjustering for alle ansatte ble fremforhandlet i 2021 og revidert særavtale med NTL-Naturvernforbundet signert i januar 2022. I ny særavtale ble en gradvis lønnsjustering for de ansatte besluttet. Første del av denne lønnsjusteringen ble gjennomført i juli 2022 og nye justeringer vil bli gjennomført i 2023 og 2024.

I 2022 ble det gjennomført en endring i sekretariatet på fagavdelingene, hvor det tidligere var tre fagavdelinger (Natur&Klima, Internasjonal Avdeling og Miljøvennlig hverdag) ble det redusert til 2 fagavdelinger, Natur, Areal og forbruks avdeling (NAFA) og Energi, Internasjonal og Klima (EIKA). De ansatte fagpersonene ble fordelt utfra deres bakgrunn og erfaring.

Likestilling

Forbundets mål er å sørge for god kjønnsbalanse både i tillitspersonapparatet så vel som i sekretariatet. Landsstyret har en kjønns sammensetning som tilfredsstiller våre vedtekter der det står at «kjønnsfordelingen i landsstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40». Kjønnsfordelingen i sekretariatet er svært jevn, og av de ansatte pr 31.12.2022 er det 23 kvinner og 18 menn (inkl. 3 honorerte tillitsvalgte). Ledergruppen består av tre kvinner og tre menn (per 31.12.2022). Begge nestledere og generalsekretær er kvinner.

Lønssystemet er bygget på stillingskategorier, hvor ansiennitet og utdanning bestemmer lønnsnivået. Dette gjør at det ikke er merkbar forskjell i lønn mellom menn og kvinner som har samme erfaringsbakgrunn og stillingskategori.

Påvirkning av det ytre miljø

Vår tjenesteproduksjon forutsetter bruk av ulike ressurser som vi søker å begrense mest mulig. Landsstyret vedtok i november 2019 en reisepolicy for Naturvernforbundet som legger stor vekt på miljø. Vi tilstreber å gjøre reisevirksomheten så lite miljøbelastende som mulig ved å benytte gange, sykkel og kollektivtransport i Oslo-området og mest mulig tog/buss i Norge der det er praktisk mulig. Innkjøp av kontormøbler og elektronisk utstyr gjøres forsøksvis brukt, og vi har stort fokus på vedlikehold og reparasjon fremfor å kjøpe nytt.

Naturvernforbundet har ikke et fullstendig klimaregnskap. Sekretariatets aktiviteter rapporteres til Miljøfyrtårn og vi har på den måten oversikt over en del av organisasjonens miljøbelastning. På dette grunnlaget er det mulig å anslå våre utslipp knyttet til flyreiser. I 2022 var det 15 flyreiser (en vei) med slik fordeling:

Strekning	Antall	kg CO₂¹	SUM kg CO₂
Norge og Norden	12	85	1 020
Europe	4	250	1 000
SUM	16	335	2 020

Fremtidig utvikling

Naturvernforbundet har styrt arbeidet i 2022 etter arbeidsprogrammet og de langsiktige målene i Naturvernforbundet 2030. Det er gjort prioriteringer i arbeidsprogrammet i tråd med vedtak i styrende organer.

Etiske retningslinjer og anti-korrupsjons arbeid

Nye, reviderte etiske retningslinjer ble vedtatt av landsstyret i mars 2020, og et etisk utvalg ble opprettet for å kunne håndtere eventuelle saker som omhandler brudd på organisasjonens etiske retningslinjer. Naturvernforbundet har også vedtatte retningslinjer for anti-korrupsjonsarbeid som er godkjent av våre bidragsytere. Enhver form for mislighold må rapporteres av våre partnere og eventuelt tilbakebetales. Det er ikke rapportert inn noe mislighold i 2022.

Styring av finansiell risiko

Naturvernforbundet hadde i 2022 54% offentlig finansiering. Det er en reduksjon (4 prosentpoeng) fra 2021. Med tanke på usikkerhet i tildelinger og kriterier for ulike offentlige støtteordninger vil vi fortsatt jobbe for å øke andelen inntekter fra andre kilder, men vi er likevel komfortable med at over halvparten av forbundets inntekter i 2022 finansieres med offentlige midler.

Oslo den 21. mars 2023
I styret for Norges Naturvernforbund



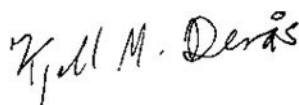
Truls Gulowsen
Leder



Pernille Hansen
Nestleder



Randi Storhaug
Nestleder



Kjell M Derås
Styremedlem



Katharina Karlsen Hessen
Styremedlem



Lasse Eriksen Bjørn
Styremedlem



Gina Gylver
Styremedlem Natur og Ungdom



Gro Holstad
Generalsekretær

Til landsmøtet i Norges Naturvernforbund

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Naturvernforbund som består av balanse per 31. desember 2022, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 21. mars 2023
Deloitte Norge AS

Grete Elgåen
statsautorisert revisor

Penneo Dokumentnøkkel: NAW04-CLCN7-1T4JF-GHE26-ZE0B-HXP7L

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

GRETE ELGÅEN

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5993-4-4286941

IP: 81.166.xxx.xxx

2023-03-21 19:02:50 UTC



Penneo Dokumentnøkkel: NAWO4-CLCN7-1T4JF-GHE26-ZEOIB-HXP7L

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>